

վախճ. 26 Հոկ. 1764) որ թաղուեցաւ իր պապուն մօտիկ:

3. Թեքեղիա՝ (վախճ. 7 Ապր. 1769):

4. Պետրոս՝ (մկր. 15 Յուլ. 1769):

Յովհաննէս ունէր նաեւ Անտոն, Ան-
ջելո կամ Անջ եւ Պէշ անունով երեք զաւակ-
ներ, որոնց ծննդեան պարագաները ինծի
անծանօթ են, միայն այս գիտեմ որ Անտոն
Բերիա կը գտնուէր 1794ին եւ Բաղդադ եկաւ
1796ին Հնդկաստան ուղեւորելու համար
վերջին քաղաքիս հայ վաճառականներու
գործով. հոն քիչ վերջը, Մադրասի մէջ
կ'ամուսնանայ Մաղլենայի հետ, որ աղջիկն
է Զուղայեցի Հ-ի Բարումեան Միքայէլ
Աղային եւ անկէ մանչ զաւակ մը ունեցաւ:

Երբ անոր հայրը, Յովհաննէս Բա-
րիկեան, Բաղդադ եկաւ, Անտոն Մադրասէն
ետ դարձաւ նոյն քաղաքը տեսնելու համար
իր հայրը, որուն մահէն գրեթէ երկու ամիս
վերջը Կ.Պոլիս գնաց, ուր ատենէ մը ի վեր
կը բնակէր, Պերա թաղին մէջ, իր Անջելո
եղբայրը. իսկ Պետրոս Տրիեստ մնացած էր:
1810ին Անտոնը կը գտնենք ի Վիեննա, մինչ
անոր ընտանիքը Մադրաս էր: 1814ին Ան-
ջելո եւ Պէշ եղբայրները տակաւին ի Կ.Պո-
լիս էին եւ նոյն թուականէն վերջ այլ եւս
չեմ հանդիպիր Բարիկեան յիշատակութեան:

Արդեօք անոնք անձեռն սպառեցան
մարեցան. արդեօք տեղ մը չէ՞ մնացեր
անոնց աներկբայելի սերունդէն մէկը, թէեւ
պարագաներու բերմամբ թերեւս աղգափոխ
եղած, չեմ կրնար հաստատական պատառ-
խան տալ, քանի որ Բարիկեանները բաւա-
կանաչափ շատուր էին, զանազան տեղեր
ցրուած եւ յաճախ քաղաքէ քաղաք կը ճամ-
բորդէին: Դիտողութիւնս ամրապնդելու
համար աս ալ աւելցնեմ, որ Ստեփան Բա-
րիկեան, իր 29 Յուլ. 1788 թուակիր գրաւոր
վկայութեան համեմատ, վաճառական հօր-
եղբայր մըն ալ ունէր Կալկաթա, եւ թէ
ատեն մը կը գտնուէր ի Լաքնահա (գուցէ
Լաքհիպուր ի Հնդկաստան) Ստեփանի եղ-
բայրներէն մէկը, որ Զուղայեցի հայէ մը
կը գնէր՝ ան ատեն շատ յարգի համարուած
կտոր մը յառախ եւ կը փութար վերադառ-
նալ Կալկաթա: Նոյն եղբայրը (որ մեզի
անծանօթ է) երբ կ'ուզէր Անգլիա երթալ,
հօրեղբայրը անոր կը յանձնէր յիշեալ պա-
տական քարը Եւրոպայի մէջ ծախելու
համար:

Ո՛րչափ տաժանելի եւ երկարատեւ
էին սոյնօրինակ ճամբորդութիւնները այն
ժամանակները, սակայն որ եւ է դժուարու-
թիւն չէր ահաբեկեր հայ եւ ի մասնաւորի
Զուղայեցի վաճառականները:

ՆԵՐՍԷՍ Վ. ՍԱՅԻՂԵԱՆ

ԼԵԶՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆ

ՊԱՀԼԵՆԵՐԷՆԷ ՓՈԽԱՌԵՆԸ ԲԱՌԵՐ

1. գոռար. — 2. ջուար. — 3. անար:

1. Տրդատի քաջագործութիւններէն
մէկը պատմած առեւն Աղաթանգեղ՝ խոտի
համբար մթերուած շատ բարձր «դուարա-
փակ քաղաքորմի» մը խօսքը կ'ընէ, որուն
մարդու ձեռք չէր հասներ, բայց Տրդատ
«եկեալ եւ իջեալ, հոսէր ընկենոյր բարդս
բարդս ի մէջ զօրացն մինչ ի լիութիւն բա-
ւականի»: Այս գուարափակ բարդ բառին
առաջին անգամը ճիշդ բացատրուած չեմ
տեսած: Հայկ. Բառարանը հնչական նմա-
նութենէ տարուած՝ կը ստուգարանէ «իրր
դուարափակ, զուարափակ, այսինքն բակ
կամ փարախ արջառոյց»: Զուար՝ պահլաւիկ
zbar (եղր) բառն է pavan Darejin zbar,
Drejya paiti zbarahi (Vendidad ԺԺ. 4)
Դարեթի (գետ) եղրին վրայ: Արդարեւ
«եղր» նշանակութիւնը կատարեւապէս յար-
մարողն է Աղաթանգեղի վերոգրեալ պար-
բերութեան իմաստին. «եղերափակ» կամ
«չրջափակ» քաղաքորմ գիւրաւ, յստակ
հասկանալի է:

2. Ինչպէս գուար, նոյնպէս շուէր
պահլաւ փոխառիկ բառին ալ բարդութեան
մէջ միայն կը հանդիպինք՝ «վատչուէր». եւ
որովհետեւ svar պահլաւ, բառը «հոտ»
նշանակութիւնը ունի, ուրեմն «վատչուէր»
կը նշանակէ գարշահոտ, որ լեզուաբաններու
ծանօթ եղանակով, վերացեալ իմաստ առ-
նրլով, գործածուած է իրր «պիղծ» ժանդա-

